

HET STATUUT VAN DE LOKALE MANDATARIS

Uittreksel uit de [VVSG-Politeia-pocket](#)

1.1.3 Aanvullende maatregelen voor raadsleden op lokaal niveau

Wie als raadslid het reilen en zeilen van de gemeente goed wil opvolgen, heeft heel wat tijd nodig. Het bijwonen van gemeenteraden en commissievergaderingen, de vergaderingen voorbereiden, de dossiers gaan inkijken, bezoeken ter plaatse afleggen, informatie verzamelen, aanwezigheid op activiteiten van de gemeente, enzovoort. Daarbij komen dan nog de fractie- en partijvergaderingen en -verplichtingen.

De raadsleden krijgen dan wel een presentiegeld of kunnen politiek verlof nemen, maar dit is zeker niet voldoende om alle tijd en kosten te compenseren. De gemeenteraad kan echter een aantal aanvullende maatregelen nemen om de raadsleden en de fracties te ondersteunen bij hun taken.

Door het besluit van de Vlaamse regering houdende het statuut van de lokale en provinciale mandataris krijgen gemeenteraden de mogelijkheid om een regeling uit te werken voor de terugbetaling van kosten die de gemeenteraadsleden maken.

Gemeenteraadsleden kunnen een kostenvergoeding krijgen. Maar het gaat enkel en alleen om een effectieve terugbetaling van kosten die het raadslid werkelijk maakte en kan bewijzen. Het moet steeds gaan om kosten die voortvloeien uit het mandaat. Voor alle duidelijkheid forfaitaire kosten kunnen niet. Of kosten al dan niet worden terugbetaald is een beslissing van de gemeenteraad.

In het verslag aan de Vlaamse regering bij het uitvoeringsbesluit wordt het als volgt omschreven: “De kosten kunnen voornamelijk betrekking hebben op de terugbetaling van kosten die een gezinsvriendelijk karakter hebben (zoals kinderopvang, occasionele opvang, e.d.) of verband houden met specifieke noden van personen met een handicap (doventolk, kosten verbonden aan assistentie, e.d.), de kosten die betrekking hebben op de verzekering van de raadsleden, de kosten die betrekking hebben op de communicatie (zoals telefoon, internet, een personal computer, e.d.) en de werking (fax en kopieerapparaat), mobiliteitskosten (wagen, reis- en verblijfkosten van de mandatarissen), representatiekosten, alsmede kosten voor vorming van de mandatarissen. Ook verplaatsingskosten kunnen worden toegestaan. De term 'verplaatsingen' slaat o.m. op vergaderingen van de gemeenteraad of het college of op culturele of sportieve manifestaties of om zich naar het stadhuis te begeven voor de normale werkzaamheden. Het heeft slechts betrekking op verplaatsingen binnen de gemeente.”

De terugbetaling van de kosten wordt onderworpen aan drie cumulatieve voorwaarden:

- de kosten moeten verband houden met de uitoefening van het mandaat;
- ze moeten noodzakelijk zijn voor de uitoefening van het mandaat;
- ze moeten bewezen worden.

Kosten gemaakt door de raadsleden met een handicap, die noodzakelijk zijn om hun ambt naar behoren uit te oefenen, kunnen enkel worden aanvaard indien deze personen hiervoor geen tussenkomst kunnen genieten van andere instanties en bovendien slechts in de mate dat deze kosten zonder de uitoefening van dat ambt niet zouden worden gedaan.

Het is evenwel niet onlogisch dat aan het toekennen van deze voordelen bepaalde voorwaarden worden verbonden. Zoals de vereiste van een minimale inzet voor de werking van de gemeente door bijvoorbeeld een permanente aanwezigheid in de gemeenteraad.

In plaats van de internetaansluiting of de aankoop van een computer terug te betalen kan het bestuur eventueel iedereen gratis een computer geven. De raadsleden die dit krijgen moeten er wel rekening mee houden dat het een voordeel van alle aard oplevert, dat belastbaar is, indien die computer ook voor persoonlijke doeleinden wordt gebruikt.

Ondersteuning van de fracties

Ter ondersteuning van gemeenteraadsfracties kan elke fractie een toelage krijgen. De beslissing van de gemeenteraad geldt voor alle fracties in de gemeenteraad. Een fractie bestaat uit raadsleden die op dezelfde lijst werden verkozen. De fractie kan de ontvangen toelage enkel gebruiken voor de ondersteuning van de eigen fractiewerking en voor de werking van de raden waar ze deel van uitmaakt. De middelen mogen niet gebruikt worden voor partijwerking, verkiezingen of ter compensatie van presentiegeld of wedde.

Op het einde van het werkjaar licht de fractie in een nota met bewijsstukken toe hoe ze de ontvangen middelen heeft gebruikt. Jaarlijks wordt een gedetailleerd verslag gemaakt van de aanwending van alle middelen voor de ondersteuning van de fracties. Dat verslag is openbaar en wordt voorgelegd aan de raad.

Behalve de materiële en infrastructurele maatregelen zijn er ook initiatieven die mogelijk bijdragen aan een positieve sfeer en soepele werking van de gemeenteraad. Zo kan op het vlak van het inzagerecht de procedure best zo eenvoudig mogelijk worden gehouden. Raadsleden een zware schriftelijke procedure opleggen kan hen ontmoedigen om hun inzagerecht te gebruiken. Dat mag niet de bedoeling zijn.

ONTWERP VAN GEMEENTERAADSBSLUIT STATUUT LOKALE MANDATARIS: KWALITEITSBEVORDERENDE MAATREGELEN⁴

De Raad:

Besluit:

WERKING VAN GEMEENTERAAD EN FRACTIES

Art. 1

Conform de dienstverlening, zoals geregeld in het huishoudelijk reglement van de gemeenteraad dd. ..., hebben de gemeenteraadsleden op het gemeentehuis toegang tot telefoon, fax en kunnen ze kopieën bekomen van gemeentelijke bestuursdocumenten. Een inzagelokaal voor de diverse gemeenteraadsfracties staat ter beschikking.

Tevens hebben de gemeenteraadsleden de mogelijkheid via internet een aantal gemeentelijke bestuursdocumenten te raadplegen en te ontvangen.

Art. 2

Het gemeentebestuur sluit een gemeenschappelijke ongevallenverzekering en een verzekering wegens beroepsaansprakelijkheid voor gemeenteraadsleden af ten laste van de gemeentebegroting.

Art. 3

§ 1. Ter ondersteuning van gemeenteraadsfracties wordt jaarlijks aan elke fractie, vertegenwoordigd in de gemeenteraad, een toelage ten laste van de gemeentebegroting verstrekt onder volgende modaliteiten:

750 euro per fractie en 250 euro per gemeenteraadslid, voor zover hij/zij geen deel uitmaakt van het College van Burgemeester en Schepenen.

§ 2. De fractie kan de ontvangen toelage enkel gebruiken voor de ondersteuning van de eigen fractiewerking en in relatie staan tot de werking van de raden waar zij deel van uitmaken. De middelen mogen niet gebruikt worden voor partijwerking, verkiezingen, ter compensatie van presentiegeld etc.

§ 3. Op het einde van het werkjaar licht de fractie in een nota, met bewijsstukken, toe hoe ze de ontvangen middelen gebruikte.

§ 4. Jaarlijks wordt een gedetailleerd verslag gemaakt van de aanwending van alle middelen voor de ondersteuning van de fracties. Dat verslag is openbaar en wordt voorgelegd aan de raad.

§ 5. Wanneer een fractie financiële middelen aanwendde voor andere doeleinden dan de ondersteuning van de fractiewerking dan kan het gemeentebestuur deze middelen terugvorderen.

[Of ... dan zal het gemeentebestuur dit bedrag in mindering brengen van de toelage van het volgende werkjaar.]

Art. 4

§ 1. Terugbetaling van bijkomende kosten, veroorzaakt door een specifieke gezinssituatie (bijvoorbeeld opvang van kinderen, ouderen, zieke of mindervalide gezinsleden) wegens aanwezigheid op een raads- of commissievergadering, is mogelijk.

Een verzoek tot terugbetaling met verantwoordingsstukken kan worden ingediend bij het gemeentebestuur.

§ 2. Verplaatsingskosten van gemeenteraadsleden, binnen de gemeente, worden door het gemeentebestuur terugbetaald na voorlegging van bewijsstukken, op basis van de wettelijk vastgestelde tarieven.

Art. 5

Het huishoudelijk reglement van de gemeenteraad bepaalt de mogelijkheid voor gemeenteraadsleden om nuttige informatie te bekomen met betrekking tot het gemeentebestuur.

Mits de nodige afspraken met de gemeentesecretaris tijdens de kantooruren, kan deze informatie ook buiten de normale werktijden worden verstrekt.

VORMING

Art. 6

Gemeenteraadsleden kunnen de kosten van studiedagen of vormingscursussen, ingericht door overheidsinstanties, onderwijsinstellingen of de VVSG, terugvorderen van het gemeentebestuur, voor zover deze cycli of studiedagen relevant zijn voor de uitoefening van hun mandaat. Deze kosten moeten worden verantwoord met bewijsstukken.

Art. 7

De terugvorderbare kosten mogen niet buitensporig zijn en moeten vergelijkbaar zijn met deze van vormingsinitiatieven voor gemeentepersoneel. Ze betreffen in principe enkel vormingscycli of studiedagen in het binnenland.

Er worden geen kosten vergoed voor het behalen van bijkomende diploma's.

De relevantie en de kostprijs van de vorming worden beoordeeld door de gemeentesecretaris in overleg met de vormingsambtenaar.

Meer informatie in de VVSG-Politeia-pockets

[Het statuut van de lokale mandataris](#)

[Hoe werk ik als gemeenteraadslid](#)